

הדסה לבן (צדוק)

הייתה שלישה של ראש אכ"א – אלוף משה צדוק. הכינה לאלוף סדר יום. וראתה באחד הנושאים המטופלים "מגורים לצבא קבע" צדוק מינה את יהודה רוזן לנהל את העניינים. צבי אברבנך - היה איש אכ"א משוחרר מצה"ל להיות הקבלן. בהתחלה לא היו הרבה קופצים ולכן צרפו את אנשי המשרד הביטחון אח"כ רצו רבים להצטרף ולא יכלו כמו משה דיין. דיין לא נרשם בהתחלה, צדוק השפיע עליו והורי רות דין בנו להם את המקום. וייצמן גר מההתחלה, אח"כ בנו לעצמם בית בנווה מגן ודיין עברו לבית. (סולה) שולמית לסקוב אשתו של חיים לסקוב לא רצתה לגור כאן בגלל בעיית התחבורה היא לא נהגה ואח"כ מכרו את הבית לאריק שרון.

הרחוב הראשון היה צה"ל ואח"כ יהונתן. יצחק פונדק היה ראשון המתיישבים שהגריל את הבית לדוגמא. החנות הייתה שק"ם – וראש אכ"א הורה ואפשר גם לאזרחים לקנות. צינן היה מוכר ירקות עם עגלה ממורשה. והיה מחלק ביצים, ומחלק קרח- עמד בגבול רמת החייל והיו קונים את הקרח. היה עובר טנדר של השק"ם בשכונה למכירת לחם לחמניות. השק"ם הוחלף בחנות מכולת בשם "שורשי צהלה" "גרעינים", בטנים – שוקולד חלב" איש שעבר באזור בית הספר ואח"כ באזור קן התנועה היכן שמועדון מפא"י והיה דוחף את העגלה שלו עם גרעינים ושוקולד מסטיק וכו'. פלאפל – עמד במרכז המסחרי הופיע לפני עשרים שנה עד לפני עשר שנים ומכר מתוך האוטו פלאפל פעמיים בשבוע.

הרב כהנא - חיתן את רוב הבנות בצהלה בשנת 51 ברבנות הצבאית. שימש ראש לשכת הרבנות הצבאית הראשית ואח"כ הרב הראשי של חיל האוויר. הגיע מפולין, היה הרב הראשי של הצבא הפולני בדרגת תת אלוף, עלה לארץ בשנת 50, אחרי השואה אותה עבר יחד עם אשתו + 2 בנותיו. בצה"ל היו 5 רבנים ראשיים אז – ילידי הארץ. הרב גורן המליץ לו לגור בצהלה כי אין שם לתושבים שום מושג ביהדות, בפעם הראשונה כשהאישה ראתה את הבית היא בכתה, אחרי 5 חדרים שהיו לה בוורשה קיבלה בית שהיה מוקף חולות. בשנת 51 נכנס לגור בצהלה וחיפש בין התושבים מנין-לתפילה. תחילה היו מתפללים בביתו. (יהשע הלוי- איש מפא"י מסורתי – יפה ומינץ סה"כ שלושה שמוכנים להתפלל). הביא איתו מפולין ספר תורה קטן מסוף המאה ה-17 או ה-18. גם מינץ הביא איתו ספר תורה. אח"כ שכרו דירה כבית כנסת והתחילו לבוא כ-20 מתפללים חלקם מהמעברה. היכן שהבנק קיים היה גם בית כנסת, והיכן שהנגר היה קיבלו את החדר לשנה וחצי.

באוגוסט 53 פונה אל משתכני צהלה – הכותרת "הוועד הדתי לצהלה". חוק מועצות מקומיות לא היה קיים אז, לכל שכונה הייתה מן מועצה שהתארגנה לארגן את ענייניה. צעדיו הראשונים – שחיטת עופות פעמיים בשבוע, עריכת טקסים. הקימו קרן להקמת מרכז תרבות ובית כנסת.

סכום התרומה 5 לירות, התרומה מקנה מקום בבית הכנסת בעת התפילות שבחגים. במשך שלוש שנים אספו כסף והשיגו סה"כ 5 אלף לירות. להרצוג אמר: יש לך 3 נכדים שהם נכדי הרב הרצוג, והחליט לפנות לרבנות כדי לקבל מגרש להקמת בית כנסת. הרצוג פנה אל סיר וולפסון שתרם 50 אלף לירות. המגרש נתקבל מהעירייה, במשך שנתיים הוקם בית הכנסת. בשנת סוף 54 הונחה אבן הפינה. בשנת 56 הייתה חנוכת הבית, התקבלו גם ספרי תורה ממשרד הדתות. הראשון שהכניס את ספר התורה הראשון לבית הכנסת היה יצחק רבין שהיה אז רמטכ"ל, ומאז החלו חיים מאורגנים.

בשנים הראשונות לא קיימו בר מצווה בצהלה, אלה בתוך העיר. אחרי כן התרגלו ויש כיום כל שבת לפחות בר מצווה אחת, באים מרמות צהלה וגני צהלה וכו'. בחנוכת בית הכנסת בצהלה בירך גם בן גוריון.

הרב מכיר את צדיקי צהלה ויודע היכן הוא חי ויודע שזה הישג גדול לצהלה כפי שהיא כיום. שלושה מורים לבני מצווה – פגמן שהיה סמל בצבא ומלמד גם לחן, ויש מורה בוגר ישיבת חברון ואוניברסיטה וגם מלמד כמורה לתנ"ך ותלמוד בבית ספר תיכון מלמד גם סידור ותפילות. ביתו של הרב פתוח כל היום וכל הלילה – לבעיות גירושין, ולשמחות כמו נישואין. הרב כהנא הביא ספר תורה קטן של המשפחה שהיה איתו כשברח ממחנה השמדה. באמצע שנת 43 הגיע לארמון המטרופוליט של הכנסייה היונית הקתולית, נשאר שם עם מעט תשמישי קדושה, ששימשו אותו גם כשהיה רב הצבא הפולני. היו אז 12 אלף יהודים אחרי השחרור והרב כהנא לקח את ספר התורה

מחורבות בית הכנסת בבלוולף, ספר אחר שחלקו שרוף, אותו שם בבית כנסת בצהלה כאנדרטה לקדושי השואה.

יעקב מרקוביץ – החזן, הכין את הילדים בעבר לעליה לתורה וכן בן ציון שני שעזב את צהלה. כיום אין שליח ציבור ועומדים למנות בתשלום חזן.

אביו של הרצוג היה אצל הרב כהנא בורשה בשנת 47, מסר לו ספר תורה טבול בדם.